

Obsah

Seznam ikon	6
Úvod	7
1 Sociologie jako věda	9
1.1 Sociologie versus zdravý rozum	9
1.1.1 K čemu může být sociologie užitečná laikovi?	11
<i>Exkurz 1 Jak se sociologicky dívat na život</i>	<i>11</i>
1.2 Společnost jako předmět sociologie	12
1.2.1 Vznik moderní společnosti a sociologie	12
<i>Exkurz 2 Temné stránky osvícenství</i>	<i>13</i>
1.2.2 Znaky moderní společnosti	15
Soukromá a veřejná sféra: ekonomická nerovnost versus	
občanská rovnost	15
Občanská a lidská práva	16
Občanská společnost a moderní stát	18
Veřejná a soukromá správa: účelově racionálně organizovaná	
moderní společnost	20
<i>Exkurz 3 Účelová racionalita a holocaust</i>	<i>22</i>
1.3 Multiparadigmatičnost sociologie	22
1.3.1 Sociologická dilemata a paradigmaty	23
1.3.2 Různé teoretické a empirické perspektivy národních sociologií	27
1.4 Základy sociologického poznávání: teorie a metoda	28
1.5 Funkce sociologie	29
1.6 Vztah sociologie a sociální práce	30
Závěrečné shrnutí	32
Kontrolní otázky	32
Knihy, ze kterých se můžete o problémech z této kapitoly dozvědět více	33
2 Společnost očima sociologie	35
2.1 Otcové zakladatelé	35
2.1.1 Émile Durkheim: dělba práce a společenská solidarita	35
2.1.1.1 Diagnóza kapitalismu	37
2.1.1.2 Anómie a sebevražda	37
<i>Ukázka z díla: Durkheim o společnosti a jednotlivci</i>	<i>39</i>
2.1.2 Karel Marx: nenaplněné proroctví zániku kapitalismu	40
2.1.2.1 Kritika kapitalismu, odcizení člověka	40
2.1.2.2 Nenaplněné proroctví versus stále platné poznatky	42
<i>Exkurz 4 Co mohl vidět Marx</i>	<i>43</i>
2.1.3 Max Weber: postupná racionalizace společnosti	44
2.1.3.1 Mocenská autorita a její legitimita	45
2.1.3.2 Legální panství a byrokracie	46
2.1.3.3 Kapitalismus a racionalismus	48
<i>Ukázka z díla: Weber o výchově a vzdělání</i>	<i>49</i>

2.2	Evropské sociologické teorie	50
2.2.1	Kritická teorie frankfurtské školy	50
2.2.1.1	Herbert Marcuse: hledání normy spravedlivé společnosti	51
2.2.1.2	Jürgen Habermas: nové hledání normy spravedlivé společnosti	52
2.2.2	Ralf Dahrendorf: hledání řádu ve světě bez opor	54
	<i>Ukázka z díla: Dahrendorf o politice svobody</i>	57
2.2.3	Pierre Bourdieu: reprodukce sociálních nerovností	58
2.2.4	Anthony Giddens: proměňující se svět	61
	<i>Ukázka z díla: Giddens o politice třetí cesty</i>	64
2.3	Americké sociologické teorie	64
2.3.1	Strukturální funkcionalismus	65
2.3.1.1	Talcott Parsons: integrovaná společnost	65
	<i>Exkurz 5 Příběh o strukturálním funkcionalismu pro Evropany I</i>	67
2.3.1.2	Robert K. Merton: dezintegrovaná společnost	69
	<i>Exkurz 6 Příběh o strukturálním funkcionalismu pro Evropany II</i>	69
	<i>Ukázka z díla: Merton o vlivu výchovy v rodině na deviantní chování</i>	73
2.3.2	Interakcionismus	73
2.3.2.1	George Herbert Mead: osobnost a sociální skupina	74
2.3.2.2	Herbert Blumer: společnost jednajících lidí	76
	<i>Ukázka z díla: Blumer o společnosti jednajících lidí</i>	77
	Závěrečné shrnutí	78
	Kontrolní otázky	80
	Knihy, ze kterých se můžete o problémech této kapitoly dozvědět více	80
3	Základní problémy moderní společnosti	83
3.1	Produkce zdrojů a její sociální důsledky	83
3.1.1	Postkapitalistická společnost a její sociální důsledky oči evropských sociologů	84
3.1.1.1	Modernizace konfliktu a rozpad třídní struktury a solidarity	84
3.1.1.2	Oddělení práce a kapitálu	85
3.1.1.3	Globalizace	86
3.1.2	Postkapitalistická společnost a její sociální důsledky oči amerických sociologů	87
3.2	Organizace a řízení společnosti	89
3.2.1	Politika třetí cesty versus politika svobody	89
3.2.1.1	Giddens a demokratizace veřejné sféry a rodiny	89
3.2.1.2	Dahrendorf a cesta k otevřené společnosti	91
3.2.2	Krise sociálního státu	93
3.2.2.1	Čím je rozvrácen sociální stát?	93
3.2.3	Vývoj správy moderních společností	94
3.2.3.1	Sociologické teorie byrokracie	95
3.2.4	Veřejná správa jako sociální problém	97
3.2.5	Participace občanů na veřejné správě	98
3.3	Institucionalizace	100
3.3.1	Sociální kontrola a socializace	100
3.3.2	Sociální deviace a korupce	101

3.4 Hodnotový systém společnosti	103
3.4.1 Sociální soudržnost jako základní hodnota společnosti	103
Závěrečné shrnutí	105
Kontrolní otázky	105
Knihy, ze kterých se můžete o problémech z této kapitoly dozvědět více	105
 Závěr	 107
 Doporučená literatura	 108
 Použitá literatura	 110
 Rejstřík jmenný a věcný	 113